

KIS LAP

NAGYANYÓ ÉS UNOKÁJA. (Lásd a 302. lapon.)

számában
ég beküld-
és Jéki.
ár, Weisz

eum-épület.
társulat.

A LEVÉL.

— Vigjáték egy folvonásban. —

Személyek:

BÉRCZI, gazdag öreg tudós.
 ARANKA, } testvérek, rokonai.
 DEZSŐ, }
 KARDOS, kiszolgált kapitány.
 ANNA kisasszony, nevelőnő.
 KLÁRA, gazdasszony.
 IMRE, varga inas.

(Színhely csinosan bútorozott szoba; jobbra-balra ajtók, a háttérben eső falon ablakok az utcára.)

I. Jelenet.

Bérczi, majd Aranka.

Bérczi (pápaszemmel, hálóköntösben, karszékekben ül, olvas és jegyezget.) Ugy van ... nagyon jól mondja ... (tovább olvas) nagyon helyes ... csakhogy nem egészen tisztán magyarázza meg. Majd én az új könyvemben irok erről is ... jobban megmagyarázom. (Elmerül az olvasásba.)

Aranka (óvatosan lép be, félre.) Épen jó, hogy találok, most talán beszélhetek vele. (Fenn.) Bácsikám ... (Bérczi nem figyel.) Kedves bácsikám! ...

Bérczi (föl sem tekintve.) Te vagy az, gyermekem? Jó reggelt! (Tovább olvas.)

Aranka. Én vagyok ... és ha kedves bácsikámnak egy kis érkezése volna ...

Bérczi. Most nincsen, gyermekem. Majd ebédnél mondd el, mire van szükséged.

Aranka. Oh, nekem magamnak nincs szükségem semmire ... hanem egy szegény szerencsétlen ...

Bérczi (kissé türelmetlenül.) Mondd meg Anna kisasszonynak, adjon neki valamit.

Aranka. De bácsikám ... ez nem olyan ... csak bácsikám segíthetne ...

Bérczi (türelmetlenül fölkel.) Mondtam már, hogy most nem érkezem effélékre gondolni, mikor nagy munkán dolgozom. Te pedig láss a leczkéid után! az afféle szegény emberek dolga nem gyerekek gondja. Azt pedig már mondtam, hogy most néhány napig ne háborgassatok. (Indul. Félre.) Meg kell kérnem Anna kisasszonyt, ügyeljen jobban ezekre a gyermekekre, ne zavarjanak minduntalan. (El.)

II. Jelenet.

Aranka egyedül.

Már megint nem sikerült! Jaj, de ki nem állhatom azt a sok tudós könyvet! Beszélni sem lehet miattuk a bácsival. Már most mit tegyek? Meg kell várnom, míg egyszer jobb kedvében találok a bácsit ... csakhogy szegény Imre és édes anyja nem várhatnak sokáig. Oh, csak már ki tudnék gondolni valamit, hogy segítsék rajtok! Borzasztó, milyen szükséggel küzdenek! No, hamarjában legalább arról gondoskodom, hogy ne éhezzenek. (Óvatosan körülnéz.) Adna nekem Klára asszony, ha megtudná! Szerencsére nyitva találtam a pohárszéket és szereztem valamit. (Nevetve.) Az igazat megvallva, biz én .. loptam! Majd egyszer meggyónom Klára asszonynak, addig már csak lelkemen viselem a bűnt. (A sarokban levő papiros-kosárhoz lép.) Ide rejtettem tegnap ezt a ... haha! itt a bácsi papiros-kosarában senki sem gyanít lopott portékát. (Egy nagy darab kenyeret és fél sonkát vesz elő.) Még van elég hus rajta ... a kenyér is elég lesz nekik mára, csak ki kell lesnem az alkalmat, hogy észrevétlenül betehessem az Imréék konyhája. Szépen betakarom, (papiriba göngyöli) így ni! Most már csak azt szeretném, ha

Imre nem volna otthon, különben megtudná, hogy én hordom nekik titkon az eleséget. No, ezen könnyen segítetek. (Az egyik ajtón beszél.) Dezső, hedves Dezsóm, jőjj csak egy percze!

III. Jelenet.

Aranka, Dezső.

Dezső (ujjai közt egy fényes aranyat nézegetve jókedvűen lép be.) Nos, itt vagyok, mit parancsol hugomasszony?

Aranka. Kérlek, Dezsőcském, szaladj át ide a szomszédba Imréékhez . . . tudod, ott az udvarban hátul lakik az a szegény asszony, aki betegesen fekszik . . . meg a fia.

Dezső. Ismerem. És aztán mit tegyek?

Aranka. Hivd ide Imrét.

Dezső. Mindjárt?

Aranka. De mindjárt, rögtön!

Dezső. Jól van no, megteszem, csak a szép fényes aranyomat teszem vissza a fiókba.

Aranka. Soh' se vidd, add nekem, (zsebébe nyul és szintén egy aranyat vesz elő) legyen együtt az enyémmel. Egyszerre kaptuk a jó bácsitól, majd egyszerre költjük is el. (Elveszi Dezsőtől az aranyát.)

Dezső. Ohó! ohó! elköltjük? Csak-hogy én nem akarok ám bábut vásárolni. Micsoda terveken töröd ismét a fejedet?

Aranka. Majd megtudod, csak siess most Imrééhez. (Dezső balra el.) Sietnem kell a sonka elcsempészésével, mert utóljára még rajta kapnak. Jaj! Az Anna kisasszony hangját hallom! Bizonyosan a leczkére fog sürgetni, pedig én most nem érek rá, meg kell lesnem, mikor Imre kilép a lakásából, hogy aztán belopózzhasam. (El jobbra.)

IV. Jelenet.

Anna kisasszony. (balfelől belép épen mikor Aranka jobbra elszalad.)

Aranka! Hová szaladsz? Tüstént jőjj vissza! (Hallgatózik.) Elment. Ugyan mi lelte ma ezt a leányt? Jár-kél, minduntalan kisiklik a kezemből, nem bírok vele. Jó félórája várom a zongoránál, de hiába, s helyette jön Bérczi ur panasszal, hogy Aranka őt zavarja tanulmányában. Büntetésül félórával tovább fog skálát gyakorolni a zongorán s el nem engedem neki, akárhogy hizelkedik . . . nem én!

V. Jelenet.

Előbbi. Dezső, majd Aranka.

Dezső (gyorsan berontva.) Na, eljártam a követségben, mindjárt itt lesz, csak a háziurához ment föl elébb. (Észreveszi Anna kisasszonyt és elhallgat.)

Anna k. a. Micsoda? A háziurhoz? Mi dolga van ott Arankának?

Dezső. Arankának? . . . Semmi . . . nem róla beszéltem . . .

Anna k. a. Hát kiről? És hol van az a szeleburdi leány?

Dezső. Én az imént itt hagytam s azt hittem, itt találom . . . de épen jó.

Aranka (belép, félre.) Szerencsésen becsempésztem a sonkát és kenyeret, senki sem látott. (Fenn.) Jó reggelt, kedves Anna kisasszony!

Anna k. a. Előkerültél végre! Hol jártál, mit csináltál? Illik az, engemet várakoztatni a zongoránál?

Aranka (jókedvűen hizelkedve.) Ne haragudjék, kedves Anna kisasszony! (Megöleli.) Ugy-e nem haragszik, aranyos jó nénye? Dehogy haragszik, nem hiszem én azt!

Anna k. a. (mosolyogva.) Menj, menj, te kis hizelkedő cicza! Jól van no, hát nem haragszom, de most menjünk szaporán zongorázni.

Aranka. Jaj, az nem lehet . . . most nem mehetek.

Anna k. a. (ismét kissé szigorubban.) Nem lehet? Ugyan miért?

Aranka. Hiszen csak az a baj, hogy meg nem mondhatom miért. Egy más munkába fogtam, egy igen nagy munkába (hizelkedve) engedje befejeznem . . . ugy-é megengedi, kedves, cukros jó Anna kisasszony? Majd holnap két órát, három órát zongorázom.

Anna k. a. De hát legalább tudnom kell, miféle munka az?

Aranka. Oh, nagyon szép . . . nagyon fontos (titkon, intve Dezsőnek,) ugy-é Dezső?

Dezső. Oh, renkívül szép és fontos. (Félre.) Remélem, nem hazudtam, mert én ugyan nem tudom, miről beszél.

Anna k. a. Nem szeretem a titkolózást. Mondjátok meg, miben töritek a fejeteket, akkor talán megengedem.

Dezső (vállát vonogatva.) Én el nem árulhatom . . . igazán lehetetlen. (Félre.) Ez szent igaz, mert magam sem tudom.

Aranka. Később . . . holnap . . . talán már ma mindent megmondok, csak most engedjen hallgatnom. Csak ma engedje el a zongora-leczkét, kedves jó Anna kisasszony! (Ölelgeti simogatja.) oh, majd zongorázom aztán annyit, de annyit, hogy szétreped a zongora.

Anna (kibontakozva Aranka karjaiból.) Jól van no, már látom, hogy ugy sem volna köszönet a mai leczkében. De annyit

mondok, hogy számolni fogsz mindenről . . . te . . . te kis gonosz. (El.)

VI. Jelenet.

Aranka, Dezső, majd Imre.

Aranka (nagyot fujva leül.) Fhü, ez nagy munka volt, de szerencsére sikerült. Már félttem, hogy beleveszték.

Dezső. De most már én is szeretném tudni, mi az a fontos terv, a melyet el nem árultam. És . . . igaz . . . ad vissza az aranyomat . . .

Aranka. Oh, azt nem adhatom vissza.

Dezső (ijedten.) Mi . . . micsoda? . . .

Aranka. No no, csak ne ijedj meg, nem vesztettem el, nem is adtam oda senkinek, de van vele valami tervem és te olyan jó fiu vagy, hogy bizonyosan beleegyezel.

Dezső (türelmetlenül.) De hát azt a tervet szeretném már tudni.

Aranka. Mindjárt megtudod . . . Ah, épen itt jön Imre.

Imre (szegényesen, de tisztán öltözve, ingujjban, bőrkötényvel, kalapját kezében tartva, szomoruan.) Jó reggelt, Aranka kisasszony! Parancsol valamit?

Aranka. Dehogy parancsolok. Csak azt szeretném tudni, hogy vagytok? Tegnap szegény beteg anyádnál voltam s tudod, megígérte, hogy majd megizeni, mit felelt a házi ur. No's, voltál nála?

Imre (könyveit törölve.) Igen is, voltam . . . épen most jövök tőle . . .

Aranka. Nagyon szomoruan mondod ezt . . . talán hiába jártál?

Imre (szomoruan igent int.) Hiába . . . hiába! Elmondtam neki, hogy szegény édes anyám betegen fekszik, jó atyám ha-

Arankától az aranyakat és az Imre mellényzsebébe dugja.) Igy ni! Szó se legyen róla. Hiszen ez nem valami nagy dolog.

Aranka. Nem bizony s ezzel még nem lehet segíteni azon a nagy bajon, hogy a háziur holnap kiüzi őket. Ezen kellene segíteni!

Dezső. Hm, az már nehéz . . . ha csak a bácsi nem segít. Őt kell megkérnünk, ő megteszi, hiszen olyan jó ember. Minket szegény árvákat gyermekeinek fogadott; Kardos bácsit, tanulótársát szintén itt tartja . . . azt a husz forintot meg sem érzi, hiszen gazdag ember.

Aranka. Ast hiszed, nem erre gondoltam én is rögtön? Igen ám, de tudod milyen nehéz a bácsihoz férni, mikor mindig valami tudós munkán töri a fejét . . . kezdtem neki beszélni erről a dolgról, de nem hallgatott, sőt kereken kijelentette, hogy az efféle komoly dolgok nem tartoznak reánk. Én már tisztában vagyok azzal, hogy a bácsival nem boldogulunk másképp, mintha valami rendkívüli körülmény Imrére terelné a figyelmét.

Dezső. Igazad van. Minap is azt a siketnéma embert mindjárt megszánta.

Aranka. Ugy van. Most hát találjunk ki valamit, mi által válhatnék Imra érdekessé a bácsi előtt?

Dezső (elgondolkozva.) Hm . . . hm . . . ez nehéz. (Tüzesen.) Szinlelje Imre azt, hogy siketnéma!

Imre (sértődve.) Hová gondol, Dezső urfi! Megesaljam, hogy jót tegyen velem!

Dezső. Persze . . . persze . . . az nem járja. De tudok egy más módot is.

Aranka. Halljuk!

Dezső. Ha Imre kiszurná a félszemét s a bácsi látná, bizonyosan megsajnálná.

Imre (íjedten.) Oh, köszönöm szépen!

Aranka. Ugyan hova gondolsz, Dezső! Egész életére tönkre tegye magát!

Dezső. Igaz, igaz, ez sem jó, a szemet nem lehet ujjá csinálni. No, mondok hát mást: törje el Imre a lábát.

Aranka (nevetve.) Ugyan ne beszélj már olyan bolondokat!

Dezső. Ez nem olyan bolondság, mint hiszed. Az eltört lábát szépen össze lehet forrasztani s aztán újra akár tánczolhat is, ha kedve tartja. Egy kicsit fájna, meg-hiszem, de hát ez épen szükséges, hogy legyen oka sirni és a bácsi megsajnálhassa.

Imre (busan mosolyogva.) Oh, kedves Dezső urfi, sirásra van nekem így is elég okom, csak szegény anyámra kell gondolnom. Nem szükséges ezért lábamat eltörnöm.

Dezső. Pedig az jó volna . . . hanem persze bajos jó tanácsot adni, ha mindentől megijedtek. No de se baj, találok én még más módot is, akár százat . . .

Aranka. Nekem csak egy kell, de jó legyen s azt hiszem, már tudom is. Mondd csak, Imre, tudsz irni, ugy-e?

Imre. Hogyne tudnék! A tanító ur sokszor meg is dicsérte irásomat, mikor még iskolába jártam.

Aranka. Annál jobb! Most tehát menj haza és várj reám, mindjárt ott leszek én is. (Imre meghajtja magát és el.)

Dezső. Hát én tudhatom, mi az a te terved?

Aranka. Majd megtudod, (nevetve) de biztosítlak, hogy szegény Imrének nem

kivánom sem a lábát, sem a szemét, haha! (El.)

VII. Jelenet.

Dezső, majd **Klára** asszony, később **Kardos**.

Dezső (vállvonogatva Aranka után néz.) Nevet . . . utóljára mégis igaz, hogy boldogot mondtam. No, sebj, ha ő tud okosabbat, annál jobb, én nem értek az effélékhez, inkább megyek lapdázni. (Indul.)

Klára (fején nagy főkötővel, konyhaköténnyel, nagy mérgesen ront be.) Ohó, ne szaladjon, urficskám! Még egy kis számadásunk lesz.

Dezső (csodálkozva.) Számadásunk? Valjon miért?

Klára. Oh, hiába csinál olyan ártatlan arcot, én nem hagyom magamat elámitani. Hol a fél sonka?

Dezső (nevetve.) A fél sonka? Miféle sonka? És mit tudhatnék én a maga sonkájáról?

Klára. Hiába tagadja, elvitte, vagy ha az urfi nem vitte el, hát elvitte Aranka kisasszony. Ez borzasztó! Ezt nem lehet tovább kiállani! Uram fia, még alig hogy meg volt szelve, a java hus még rajta volt s előre örültem, milyen gyönyörű szeleket fogok ma belőle vágni s ime, egyszerre csak eltűnt!

Dezső. De komolyan mondom, nem tudok róla semmit.

Kardos (ki ez alatt már belépett.) Mi az? Mi a baj, Klára asszony?

Dezső. Jöjjön, jöjjön kedves Kardos bácsi, segítsen; képzelje, Klára asszony rám fogja, hogy sonkát loptam.

Klára. Ráfogtam? De az nem ráfogás ám, mert a sonka valósággal hiányzik

a pohárszékéből, és hozzá még egy fél kenyér is. Már pedig azt tőlem kérik számon.

Kardos. Hogy hiányzik, azt elhiszem, de hogy Dezső öcsém esente volna el, teringettét! azt nem akarom hinni. Nézz a szemembe, fiam. (Dezső bátran a szemébe néz.) Nem, te nem loptad el a sonkát. Ne is tégy effélet soha, ha derék katona akarsz lenni, mert az ily csuf bűnért kurtavasra vernek ám és degradálnak. Nem is tanítalak tovább egy perczig sem, ha effélet megtudnék rólad.

Dezső. Soha sem fog rólam olyat hallani, bácsikám.

Kardos. Hiszem; azért tehát, Klára asszony, azt mondom, az én kis regrutámat ne gyanusítsa többé, mert különben velem gyül meg a baja, milliom kartács!

Klára. Jól van no, vitéz kapitány uram, hát ha Dezső urfi nem vitte el, akkor elvitte Aranka kisasszony.

Kardos (felpattanva.) Micsoda? Thjú milliom kartács! Arra az én aranyos hugomra mer ilyet mondani! Tudja-e, ha most nem tekinteném, hogy maga csak afféle szoknyás öreg asszony, aki holtra ijed, ha csak látja is a pisztolyt, hát most mindjárt párbaj lenne a dologból.

Klára. Párbaj? Hát az micsoda? Elég bajom van már nekem, nem kell még a párbaj is. De hát akárhogy pattog is vitéz kapitány uram, az már bizonyos, hogy Aranka kisasszony lopta el a sonkát. Azért ólálkodott mindig ott a pohárszék körül! Csakhogy én nem hagyom ám anynyiban és tudom, később majd megköszönik, mert rosz vége szokott ám annak lenni, mikor valaki gyermekkorában efféléken kezd.

Kardos. De már ez mégis sok!

Klára. Majd lesz még több is. Oh, mindjárt gondoltam én, hogy rossz lakik abban a kis leányban. Hiszen mennyit össze nem beszél, amiből egy szó sem igaz! Tegnap este is miféle történetet beszélt el arról a tündérekastélyról!...

Dezső (kaczagva.) Hiszen az mese volt!

Klára. Azért még sem igaz. Tündérek soha sem járnak itt a földön, mert soha sem is voltak. Még ha valami boszorkányról beszélt volna, az más, az még lehetséges.

Kardos. Milliom kartács! Talán bizony látott már Klára asszony boszorkányt?

Klára. Én nem láttam... de hallottam hírét egynek és ha másképp nem lehet, hozzá megyek, hogy kutassa ki, hova lett a félsonka; ha csak Aranka kisasszony szép szerivel meg nem vallja.

Dezső. Épen itt jön, kérdezze meg.

VIII. Jelenet.

Voltak. Aranka.

Aranka (belépve, félre.) Mindent elrendeztem, most már csak jól süljön el.

Kardos. Jöszte csak kicsikém, Klára asszonynak nagy panasza van.

Aranka (szinlelt csodálkozással.) Reám? (Félre nevetve.) Tudom.

Klára. Ugy van! És higye meg Aranka kisasszony, legjobb lesz, ha mindjárt megmondja, mi történt a sonkával.

Aranka (nagyon komolyan, gondolkozva.)

A sonkával? Hát... tegnap este ettünk sonkát és nagyon jó volt, mondhatom.

Klára. Persze hogy jó volt, de még sem fogyott el az egész. Hova lett a többi? Csak nem vitte el a macska a zárt fiókból?

Aranka. De biz' az meglehet. Oh, a macska szörnyen ravasz jószág... De im Anna kisasszony jó s milyen komoly! (Félre örömmel.) Már jól van... kezébe vette!

IX. Jelenet.

Voltak. Aranka kisasszony,
majd **Bérczi.**

Anna k. a. (kezében levelet tartva.) Ez valóban rendkívüli, ezt meg kell mutatnom Bérczi urnak.

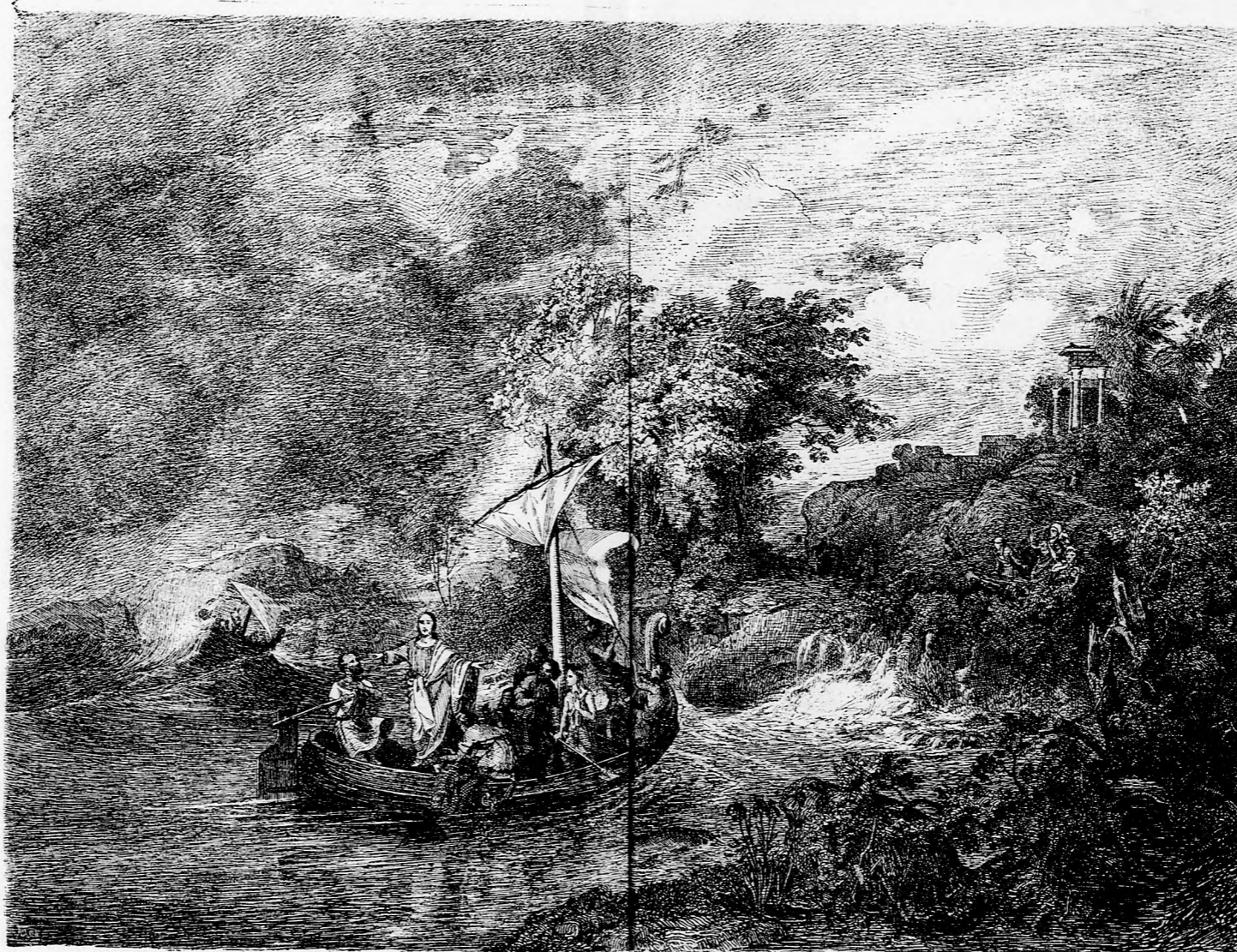
Aranka. Mi az, Anna kisasszony? Mi van abban a levélben?

Anna k. a. Amit ha fel fogok olvasni, lesz oka szégyenkezni.

Klára (félre.) Ahá! Bizonyosan a sonkára vonatkozik. Meglesem.

Kardos. Kedves kisasszony, szabad tudnom, mért kellene hugocskámnak szégyenkezni e levél miatt? Mi rosszat irnak róla?

Anna k. a. Oh, nem róla... csak azért kell szégyenkeznie, mert annyi

FELADVÁNY A SZENTIRÁSBÓL. Fejtsék meg, mit ábrázol e kép? F. b.

tanulás után, annyi gond és fáradság után, melyet oktatására fordítok, ő nem tudna ilyet megírni.

Bérczi (könyvbe merülve jön, föltekint s boszusan félre.) Ez már mégis borzasztó! Most meg már az egész háznép idegyült a szobámba!

Anna k. a. Bocsánat, Bérczi ur, tudom, hogy nem szereti, ha zavarják, de most egy rendkívüli dolgot szeretnék bemutatni.

Bérczi (kissé érdeklődve.) Rendkívüli? No's, halljuk!

Anna k. a. Bizonyosan ismeri, legalább látásból azt a szegény szomszédfiut, Imrét.

Bérczi (gondolkozva.) Imre...? ah... igen, emlékszem.

Anna k. a. No's, ez a fiu rendkívüli tehetség. Tudom róla, hogy alig egy-két évig járt iskolába, aztán a műhelyben kellett dolgoznia. Alig tanult valamit, de ime a levél azt bizonyítja, hogy oly jeles fiu, aki megérdemli Bérczi ur figyelmét.

Bérczi. Lássuk, lássuk, mifélelevél ez?

Anna k. a. Az imént szobámba lép-vén, asztalomon ezt a levelet találtam s mellette még egy pár sornyi írást, melyben Imre kér, olvassam el a levelet s a hol hiba van benne, igazitanám ki, mert e levél ránézve nagyon fontos, baj volna, ha csufot vallana vele. Elolvastam és bámultam. Nemcsak hiba nincs benne, hanem az a szegény fiu olyan levelet írt, hogy boldog volnék, ha az én tanítványom, (Aranka mutat) ez a szeleburdi gyermek annyi oktatás után csak felényire ily szépet tudna írni. És a mi a levélben írva van, azt is érdemes meghallgatni.

Bérczi (karszékbe ülve.) Kérem, olvassa fel!

Klára (a háttérben meghuzódva, félre.) Végre megtudom hova lett a sonka.

Aranka (ki Anna k. a. előbbi beszéde alatt félrefordult, sugva Dezsőnek.) Most figyelj.

Anna k. a., (ki ez alatt leült és a levelet fölbontotta.) A levél ime így szól: (Olvassa.)

»Kedves nagybátyám! Tudom, bosszankodni fog merészségemen, hogy alkalmatlankodom; de mit tegyek? Édes atyámat eltemettük s jó anyám most a szomorúságtól, szükségtől megtörve szintén oly súlyos betegen fekszik, hogy ha gyors segítséget nem kap, attól kell rettegnem, hogy őt is elvesztem. Oh, kedves bácsi, érte-e, elveszitem édes jó anyámat! Senkim sincs, a kihez forduljak, csak bácsikám. Őh kérem, ne vesse meg könyörgésemet! Fájdalom, én nem tudok olyan szépeket írni, mint itt a szomszédban Dezső urfi vagy Aranka kisasszony, kik iskolába járnak, nevelőnőjük van; én csak egyszerű szegény, tudatlan fiu vagyok és csak ugy írok, amint szerencsétlenségem, szomorúságom sugallja. Ha meghallgatja kérésemet, imádkozni fogok Istenhez, hogy áldja meg százszorosan.

Ha tudná, kedves bácsikám, megnyit szenvedünk, szegény jó anyám és én! Egy esztendeje mult, hogy édes atyám megbetegedett. Eleinte reménykedtünk, hogy felgyógyul, de a baj mindinkább növekedett, s mindinkább eltűnt a jólét kedves kis hajlékunkból. Anyám s én dolgoztunk; de, hogy pótolhattuk volna a jó apa munkásságát! Csak keveset tudtunk megkeresni és nem sokára beköszönt a

szükség, a mi kevés pénzünk volt, orvos-ságra adtuk s mi éltünk száraz kenyéren. Nem panaszkodtuk, örömet nélkülöz-tünk, remélve, hogy nélkülözéseink árán megmenthetjük drága atyámat; eladtuk butorainkat, ruháinkat, mindent, amit csak lehetett, s biztattuk magunkat, hogy ha atyám fölgyógyul, majd ismét jobb sorsra vergődünk. Ah, hasztalan volt remé-nyünk, — atyám két héttel ezelőtt meg-halt! És szegény jó anyám most megtörve, kétségbeesetten, betegen fekszik, én pedig nem tudom, mi tevő legyek.

Csak a jó Istennek köszönhetem, hogy egy hét óta szegény beteg anyám éhen nem halt. De holnap! Holnap vége mindennek! Lakásunkért nem tudtuk meg-fizetni a bért, husz forintot, és holnapja háziur kiüz, holnap az utcán leszünk, hajléktalanul! Ha csak magam volnék, nem busulnék; hiszen én alhatom a pusztá földön, Isten szabad ege alatt is; de anyám! mi lesz szegény beteg anyámból! Ő érette kérem, édes bácsikám, jöjjön és segítsen rajtunk.

Tudom, azt fogja, mondani, hogy dolgozzam. Oh, hiszen én egyebet sem szeret-nék, csak hogy munkámmal megkereshes-sem kenyerünket. Dolgozom is, de nem tehetek róla, ha még kicsiny vagyok, mes-terségemet sem tudom még jól. Ha ked-ves bácsikám módot nyujtana, hogy saját munkámmal eltarthassam kedves jó anyá-mat, örökre hálás lennék érte.

Megírtam mindent, amit tudtam s most csak azt kívánom, hogy kedves bá-csikám szive érezzen részvétet irántunk és mentsen meg minket a végső kétség-beeséstől. Isten megáldja érette, miként

ezt szivből kívánja szerető unokaöcsese Imre.«

Kardos (elérzékenyülve.) Milliom kar-tács! Vén katona vagyok, de ez a levél majdnem pityergésre fakasztott. Sze-gény fiu!

Klára (szemeit törölgetve.) Szegény fiu! Igazán még jobban sajnálom, mint a fél-sonkát.

Bérczi (élénken fölkelve a székről.) Va-lóban ez a levél meglepő egy olyan egy-szerű tanulatlan fiutól. Szeretnék beszélni vele. Klára asszony, kérem, hívja ide Imrét.

Klára. Igenis. (El.)

Anna. (Bérczihez.) Csak az kár, hogy a szegény fiunak oly későn jutott eszébe le-velet írni a nagybátyjának. Holnapig már nem lehet rajta segíteni s holnap sze-gény beteg anyjával együtt földön futóvá lesz!

Bérczi (hevesen.) Az nem lehet, azt én nem engedem meg. (Előveszi tárczáját és pénzt ad Kardosnak.) Kedves barátom, menj-jen át a szomszéd háziurhoz és fizesd ki a szegény Imre anyja adósságát. És mondd meg annak a szívtelen embernek, hogy ne bántsa e szerencsétleneket, én állok jól érettök.

Kardos. Ezt már szívesen megte-szem. (El.)

Aranka (félre.) Hála Istennek! Meg-vannak mentve!

Anna k. a. (Arankához.) Nos, most már érted, ugy-e, mért mondtam, hogy szégyen-kezni fogsz, ha megtudod, mi van e levél-ben. Ugy-é, nem tudnál olyan szép levelet írni, mint az a szegény tanulat-lan fiu?

Aranka (élénken.) Oh kérem, hiszen . . . (hirtelen lecsillapodva.) Az az . . . én nem tudom . . . aligha.

X. Jelenet.

Voltak. Klára asszony, Imre, Kardos.

Klára (maga előtt tolva Imrét, belép.) Csak menj előre bátran, ne félj, hiszen nem bántanak. (Imre az ajtónál megáll és zavarban forgatja kalapját.)

Bérczi (nyájasan.) Jöjj közelebb, fiam. (Imre két-három lépéssel előbbre megy.) Tehát csakugyan olyan szomorú helyzetben vagytok, hogy holnap már hajlék nélkül maradnátok?

Imre (szomorúan.) Valóban úgy van!

Bérczi. És mit szándékozol tenni?

Imre (csüggedten.) Isten tudja! Most már csak a jó Istenben bízhatom.

Bérczi. És azt jól teszed, mert Isten nem hagyja el azokat, kik benne bíznak.

Imre. Oh, ezt én tudom legjobban, hiszen már egy hét óta éhezünk, ha valami jó angyal mindennap nem gondoskodnék rólunk.

Dezső (nevetve.) Micsoda? Angyal hord nektek ennivalót? Ezt már szeretném kóstolni. Jó az angyalok kosztja?

Imre. Oh, nagyon jó.

Dezső. És miből áll?

Imre. Sokféléből. Egy nap sült csirke-két hozott, máskor borjusültet, ma sonkát.

Klára (félre.) Uram Teremtőm! Hátha ez az én sonkám? Még meg nem ehatték az egészet, megyek és fölkatatom. (Eloson.)

Kardos (épen akkor belépve.) No, rendben van minden, kifizettem azt a pénzsovár háziurat, itt a nyugtatvány. (Átadja Bérczinek, aztán Imréhez fordul.) Most már

nyugodt lehetsz, fiam; nem lesz holnap semmi bajotok.

Imre (bámulva.) Hogyan? Mi tetszik?

Bérczi (jószerűen.) Ugy van, kedves fiam, megtudtam mindent s már kifizettem adósságtokat.

Imre (meghatottan leborul Bérczi előtt és kezeit csókolja.) Oh uram, Isten is megáldja jóságáért . . .

Bérczi. Jól van, jól, fiam, hiszen nem olyan nagy dolog. De lásd, máskor idejekorán kell ám segítség után ládnod, mert most nagybátyád a legjobb akarattal sem segíthetett volna rajtad, holnapig aligha megkapta volna leveledet.

Imre (bámulva.) Nagybátyám? Levelemet? Hiszen nekem nincs semmiféle nagybátyám s így nem is írhattam levelet neki.

Bórczi

Kardos

Anna k. a.

(megütözve.) Micsoda?

Hogyan?

Aranka (félre, ijedten.) Jaj, most mindjárt baj lesz! Az ügyetlen! Elfelejtettem figyelmeztetni, mind mondjon, ha ilyesmi szóba kerül és maga nem éri föl észszel! Szépen vagytok!

Anna k. a. (a levelet Imrének mutatva.) Hát ezt a levelet nem te irtad?

Aranka (titkon integet Imrének, hogy igent mondjon, de Imre nem veszi észre. Félre.) Oh, a szerencsétlen!

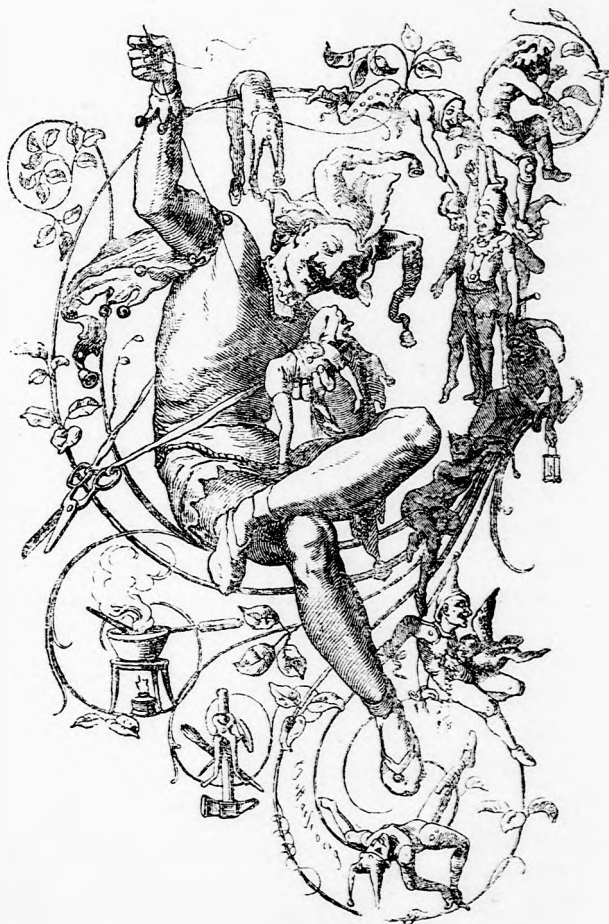
Imre (a levelet nézegetve.) Igenis, ezt én irtam . . . de azért nem az én levelem. Az imént Aranka kisasszony hozta, hogy másoljam le. Szívesen megtettem s mikor irtam, láttam, hogy ez nagyon hasonlít az én szomorú helyzetem leírásához, de kérdezősködnöm nem illett volna, mit akar

vele. Nekem nincs rokonom, kinek írhattam volna.

Anna k. a. Aranka! Hát te irtad tulajdonképen e levelet?

Aranka (kissé zavartan.) Én . . . épen, én irtam, de higység még, hogy minden szó igaz benne, kivéve a nagybácsit, aki csakugyan nem létezik. Imre és sze-

TRÉFÁS FÖLADVÁNY.

ÉGI SZÉNYEK ÉS ÉGI SZÉNYEK

gény beteg anyja megérdemlik a bácsi pártfogását.

Bérczi (kissé elkomolyodva és homlo-

kát ránczolva.) Hm! Most nem tudom, hányadán vagyok: haragudjam-e, megcsaltak-e?

Anna k. a. (Bérezit félre vonva.) Azt hiszem, én már értem az egészet. Emlékszem, magam is hallottam, mikor Aranka emlegetni kezdte Bérczi ur előtt azt a szerencsétlen családot, de hasztalanul; az ármányos kis leány tehát ezt a kis fortélyt eszelte ki, hogy a különben oly jó bácsi érdeklődését fölkeltse. És az a levél igazán szépen volt megírva, büszkék lehetünk Arankára, méltó kis huga a híres tudós Bérczinek.

Bérczi (még kissé habozva.) Hiszen szép, az igaz és jót is tett... de mégis csak rászédett kissé.

Klára (kezében sonkacsonttal berohan.) Ime, itt van! Ez volt az a szép, az a pompás sonka! Ráismerek a csontjáról. Imréék konyhájában találtam, — hogy került oda?

Béla (nevetve.) Én már tudom... Aranka volt az a titkos angyal, ő táplálta a szegényeket. Kár, hogy nekem is eszembe nem jutott, legalább nem gyanusított volna Klára asszony hiába.

Imre (meghatottan.) Oh jó kisasszony, hogy háláljam meg jószágát.

Aranka (kissé zavartan.) No bizony... érdemes is a szóra... egy sonkacsont...

Klára. Igen ám, de mikor elvitte, még hus volt rajta!

Bérczi (vidáman.) Hagyjuk a csontot... én most már mindent tudok. (Tréfásan megfenyegeti Arankát.) Te kis gonosz, rászédted, de megbocsátok, mert magam is hibás voltam. Igérem, hogy jövőre, ha valami szegény szerencsétlen számára kérsz tőlem segílyt, mindig meg foglak hallgatni, nem kell többé cselhez folyamodnod.

Aranka. (megöleli.) Oh, kedves jó bácsikám! És Imrét meg szegény beteg anyját nem fogjuk elhagyni, ugy-é nem?

Bérczi. Persze hogy nem! Jutalomul a szép levélért, melyet irtál, reád bízom, hogy gondoskodjál mindenről, amire szükségök van, legyenek a te védenceid, mint jó szived óhajtotta. A költséget persze én viselem.

Imre (könnyezve örömeiben.) Oh uram, az Ég megáldja ezért.

Dezső }
Aranka } (Bérczi nyakába borulva.) Éljen a mi jó bácsikánk!

Nagyanjő és unokája.

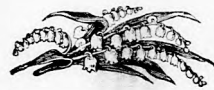
(Képpel a czimlapon.)

NYITVA, nyitva a nagy ablak,
Bejön rajt az őszi fény;
Hadd melengjek, kis unokám,
Enyhe búcsu melegén.

Hejh, ki tudja, kis angyalom,
Meddig leszek veled én?
Meddig gyöngyörködhetem még
Kicsi szived melegén.

Ha majd egyszer ott pihenek
Ottan a föld kebelén —
Hadd enyhüljek akkoron is
Kegyedet melegén!

Tárva nyitva a nagy ablak,
Őszi fény, omolj felém!
Sugáridban megenghülést,
Vigasztalást lelek én.

Szembekötősdí.

(Képpel a 293. lapon.)

IDE tipeg, oda topog —
 Vaknak lenni de rossz dolog!
 Ide kipked, oda kapkod —
 Itt nevetek, hát nem hallod?
 Ide hozzám Devecserbe!
 Gyűjjék koma Debreczenbe!
 Erre vagy, ne keresd,
 Erre vagy Budapest!
 Erre erre — arra arra
 Meg emerre, meg amarra!
 Ilka szalad, megakad —
 Hopp, megvagy, megfoglalak!

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XIX. köt. 17-ik számában közölt képrejtvények s feladványok megfejtése:

„Farkas. Korom. Olló. Szekér. Szalma“.

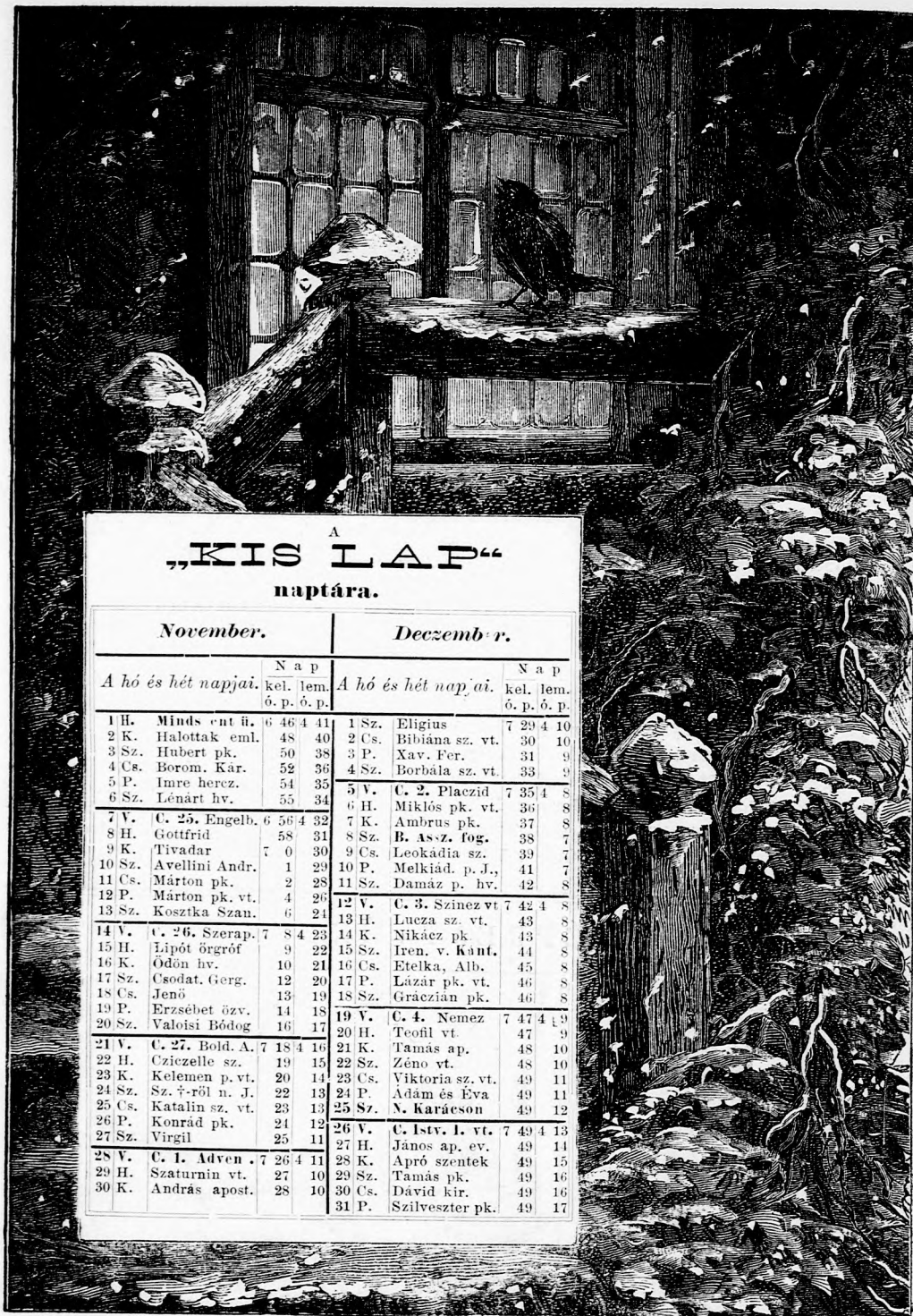
Helyesen fejtették meg: Faragó Pista, Sivó Margit, Lázársfeld Gusztika, Stockinger Mari, Faschó-Moys Margit, Fliegl József, Patzauer Janka és Sándor, Tutsek Irma, Jurisics Milos, Schweiger Róza, Oberhäuszer Rezső, Teszary Laczi, Zákó Jolán, Káplár Ida, Grüner Vilma.

Reichenfeld Frida, Finály Lajos és Gábor, Szily Margit, Rózsa és Feri, Rothmann Ernő, Kónyi József, Mandl Klára, Alice és Paula, Lejtényi Anna, Kolbe Nándor és Oszkár, Bankos Irénke (gyanum van, hogy a megfejtés sem tőled ered, hanem attó, akitől a »quis supra« szavak, F. b.), Boschán Károly, Hajdu Vilma, Bleuer Margit, Frideczky Árpád, Jozippovics Pista, Strassburger Malvina és Olli, Kétli Laczi, Paál Andor és Géza, Kállay Béla, Ruzinkó Béla, Spitz Zsiga és Dolfi, Berger Dániel, Schunda Irma, Eisenberger Klára és Olga, Reichard Vilma, Heim Gyula, Kiss Mariska és Lujza, Ihász Sarolta és Irma, Brachfeld Árnold, Janicsár Mariska, Papp Ilona és Vetti, Schlesinger Malvin, Schönfeld Berta, Hütl Dezső és Hümér (?), Weisz Irma, Forstner Lajos és Gyula, Nédits Mariska, Maklár Margit, Berger Lilla és Teréz, Gross Frigyes, Geöcze Anna és Zoárd, Tenczer Frigyes, Fülöp Ida, Berzeviczy Luisanne, Imre Jolán, Kirz Ilka és Oszkár, Sréter Berta és Guszti, Schön Gizella és Gyula, Szirmay Tamás, Blaskovics Ernő, Balsay Anna és József, Mailáth Mariska, Erzsi és Flóra, Róth Leona, Emilia és Vilmos, Lamáts Sándor, Hegyi Vilma és Imre. (A helybeli levélre 3 kros jegy szükséges. F. b.)

*

A »KIS LAP« XIX. köt. 16. számában közölt feladvány megfejtését utólag még beküldték: Schönfeld Berta, Hütl Dezső és Hümér, Berger Lilla és Teréz, Török Gyula, Sréter Berta és Guszti, Blaskovics Ernő.

K É P R E J T V É N Y E K.

A
„KIS LAP“
 naptára.

<i>November.</i>				<i>Deczember.</i>							
<i>A hó és hét napjai.</i>		N a p		<i>A hó és hét napjai.</i>		N a p					
		kel.	lem.			kel.	lem.				
		6. p.	6. p.			6. p.	6. p.				
1 H.	Mindszent ü.	6	46	4	41	1 Sz.	Eligius	7	29	4	10
2 K.	Halottak eml.	48	40	2 Cs.	Bibiana sz. vt.	30	10				
3 Sz.	Hubert pk.	50	38	3 P.	Xav. Fer.	31	9				
4 Cs.	Borom. Kár.	52	36	4 Sz.	Borbála sz. vt.	33	9				
5 P.	Imre hercz.	54	35	5 V.	C. 2. Placid	7	35	4	8		
6 Sz.	Lénárt hv.	55	34	6 H.	Miklós pk. vt.	36	8				
7 V.	C. 25. Engelb.	6	56	4	32	7 K.	Ambrus pk.	37	8		
8 H.	Gottfrid	58	31	8 Sz.	B. Assz. fog.	38	7				
9 K.	Tivadar	7	0	30	9 Cs.	Leokádia sz.	39	7			
10 Sz.	Avellini Andr.	1	29	10 P.	Melkiád. p. J.,	41	7				
11 Cs.	Márton pk.	2	28	11 Sz.	Damáz p. hv.	42	8				
12 P.	Márton pk. vt.	4	26	12 V.	C. 3. Szinez vt	7	42	4	8		
13 Sz.	Kosztka Szau.	6	24	13 H.	Lueza sz. vt.	43	8				
14 V.	C. 26. Szerap.	7	8	4	23	14 K.	Nikácz pk.	43	8		
15 H.	Lipót örgróf	9	22	15 Sz.	Iren. v. Kant.	44	8				
16 K.	Ódón hv.	10	21	16 Cs.	Etelka, Alb.	45	8				
17 Sz.	Csodat. Gerg.	12	20	17 P.	Lázár pk. vt.	46	8				
18 Cs.	Jenő	13	19	18 Sz.	Gráciai pk.	46	8				
19 P.	Erzsébet özv.	14	18	19 V.	C. 4. Nemez	7	47	4	19		
20 Sz.	Valoisi Bódog	16	17	20 H.	Teofil vt.	47	9				
21 V.	C. 27. Bold. A.	7	18	4	16	21 K.	Tamás ap.	48	10		
22 H.	Cziczelle sz.	19	15	22 Sz.	Zéno vt.	48	10				
23 K.	Kelemen p. vt.	20	14	23 Cs.	Viktória sz. vt.	49	11				
24 Sz.	Sz. 7-ről n. J.	22	13	24 P.	Adám és Éva	49	11				
25 Cs.	Katalin sz. vt.	23	13	25 Sz.	N. Karácson	49	12				
26 P.	Konrad pk.	24	12	26 V.	C. Istv. 1. vt.	7	49	4	13		
27 Sz.	Virgil	25	11	27 H.	János ap. ev.	49	14				
28 V.	C. 1. Adven.	7	26	4	11	28 K.	Apró szentek	49	15		
29 H.	Szaturin vt.	27	10	29 Sz.	Tamás pk.	49	16				
30 K.	András apost.	28	10	30 Cs.	Dávid kir.	49	16				
				31 P.	Szilveszter pk.	49	17				

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.
 Budapest, 1880. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.